

אֲפֹשֶׁר לְהַתְקִים. מֵה עֲשֵׂה? נִטַע
אֲתָרוּג בַּיְנֵיהֶם, וְהוּא אֶחָד
מֵאוֹתָם הַתְשֻׁעָה שְׁעֵלָה בְּלִבּוֹ
לְהִיּוֹת זְכָרִים. וְאֲתָרוּג מֵה נִהְיֶה?
נִקְבָּה, וְהִינוּ שְׁכָתוּב (ויקרא כג) פְּרִי
עֵץ הָדָר כַּפַּת תְּמָרִים:

זָכַר וְנִקְבָּה בְּרָאִם (בראשית ח).
אֲפֹשֶׁר לֹמַר כֵּן? וְהָרִי כְּתוּב (שם
א) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם
בְּצַלְמוֹ בְּצֶלֶם אֱלֹהִים בָּרָא אֹתוֹ
וְגוֹמַר, וְאַחַר כֵּף (שם) אֲעֲשֶׂה לוֹ
עֵזֶר כְּנֶגְדּוֹ. וַיִּקַּח אֶחָת מִצִּלְעֹתָיו
וַיִּסְגַּר בְּשָׂר תַּחְתָּנָה. אֵלָּא אָמַר,
שְׁכָתוּב יִצְיָרָה, וְכְתוּב בְּהֵן
עֲשִׂיהָ, וְכְתוּב בְּהֵן בְּרִיאָה.
עֲשִׂיהָ, שְׁכָתוּב זָכַר וְנִקְבָּה בָּרָא
אֹתָם, בְּעֵת הַרְפִּיב הַנְּשֻׁמָּה עַל
הַגּוּף וְאֶסְפֵּי הַכֹּל. וּמִנֵּינ לָנוּ
שִׁיִּצְיָרָה זֶה הִיא לְשׁוֹן אֶסְפֵּי הוּא
שְׁכָתוּב (שם ב) וַיִּצַּר ה' אֱלֹהִים וְגו'
כֹּל חַיִּת הַשְּׂדֵה וְאֵת כֹּל עוֹף
הַשָּׁמַיִם וַיִּבֹא אֶל הָאָדָם, וְהִינוּ
שְׁכָתוּב עַל הָאָדָם - זָכַר וְנִקְבָּה
בָּרָא אֹתָם. וַיִּבְרָךְ אֹתָם.

בְּצֶלֶם אֱלֹהִים בָּרָא אֹתוֹ. בְּכֹל
אֲבָרָיו וּבְכֹל חֲלָקָיו, וְהָרִי אָמַר,
וְא"ו לְמָה הוּא דוּמָה? (תהלים קד)
לְעֵטָה אֹר כְּשִׁלְמָה, וְהָרִי וְא"ו
אֵינָה אֵלָּא שֵׁשׁ קְצוּוֹת. אָמַר לוֹ,
בְּרִית מִלָּה וְזוּוּגוֹ שֶׁל אָדָם
חֲשׁוּבִים אֶחָד. שְׁתֵּי יָדָיו שְׁלֹשָׁה.
רִאשׁוֹ וְגוּפּוֹ חֲמִשָּׁה. שְׁתֵּי שׁוּקָיו
שֵׁשָׁה. וּכְנָגְדָם כְּמוֹתָם בְּשָׁמַיִם,
שְׁכָתוּב (קהלת ז) גַּם אֵת זֶה לְעַמַּת
זֶה עֲשֵׂה הָאֱלֹהִים. וְהִינוּ יָמִים,
(שמות לא) כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עֲשֵׂה ה'
אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ, וְלֹא אָמַר
בְּשֵׁשֶׁת יָמִים, מְלַמֵּד שְׁכָל יוֹם
וְיוֹם יֵשׁ לוֹ כַּחוֹ: ע"כ

מֵהַשְּׁמִטוֹת.

הַשְּׁלֵמָה מֵהַשְּׁמִטוֹת הַמִּשְׁךְ
הַנ"ל

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים פְּרוּ וּרְבוּ וְגוֹמַר.
שִׁיתְפֹּשֵׁט הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ לְכֹל

בַּיְנֵיהֶם וְהוּא אֶחָד מֵאוֹתָן הַתְשֻׁעָה שְׁעֵלָה
בְּלִבּוֹ לְהִיּוֹת זְכָרִים וְאֲתָרוּג מְאִי הוּי, נִקְבָּה
וְהִינוּ דְכָתִיב (ויקרא כ"ג) פְּרִי עֵץ הָדָר כַּפַּת
תְּמָרִים (ע"כ).

זָכַר וְנִקְבָּה בְּרָאִם. אֲפֹשֶׁר לֹמַר כֵּן וְהָא
כְּתִיב וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ
בְּצֶלֶם אֱלֹהִים בָּרָא אֹתוֹ וְגו' וְאַחַר כֵּף אֲעֲשֶׂה
לוֹ עֵזֶר כְּנֶגְדּוֹ. וַיִּקַּח אֶחָת מִצִּלְעֹתָיו וַיִּסְגַּר
בְּשָׂר תַּחְתָּנָה. אֵלָּא אֵימָא, דְכָתִיב יִצְיָרָה
וְכָתִיב בְּהֵן עֲשִׂיהָ וְכָתִיב בְּהֵן בְּרִיאָה. עֲשִׂיהָ
דְכָתִיב זָכַר וְנִקְבָּה בָּרָא אֹתָם, בְּעֵת הַרְפִּיב
הַנְּשֻׁמָּה עַל הַגּוּף וְאֶסְפֵּי הַכֹּל. וּמִנֵּלָן דְהָאֵי
יִצְיָרָה לִישְׁנָא דְאֶסְפֵּי הוּא דְכָתִיב, וַיִּצַּר יי
אֱלֹהִים כֹּל חַיִּת הַשְּׂדֵה וְכֹל עוֹף הַשָּׁמַיִם וַיִּבֹא
אֶל הָאָדָם, וְהִינוּ דְכָתִיב עַל הָאָדָם זָכַר
וְנִקְבָּה בְּרָאִם וַיִּבְרָךְ אֹתָם (ע"כ).

בְּצֶלֶם אֱלֹהִים בָּרָא אֹתוֹ בְּכֹל אֲבָרָיו וּבְכֹל
חֲלָקָיו, וְהָא אֲמַרִינָן וְא"ו לְמָה הוּא
דוּמָה לְעוֹטָה אֹר כְּשִׁלְמָה וְהָאֵי וְא"ו אֵינָה
אֵלָּא שֵׁשׁ קְצוּוֹת. אָמַר לֵיהּ, בְּרִית מִלָּה
וְזוּוּגוֹ שֶׁל אָדָם חֲשָׁבִינָן אֶחָד. שְׁתֵּי יָדָיו
שְׁלֹשָׁה. רִאשׁוֹ וְגוּפּוֹ חֲמִשָּׁה. שְׁתֵּי שׁוּקָיו
שֵׁשָׁה. וּכְנָגְדָם כְּמוֹתָם בְּשָׁמַיִם דְכָתִיב (קהלת ז)
גַּם אֵת זֶה לְעַמַּת זֶה עֲשֵׂה הָאֱלֹהִים. וְהִינוּ
יָמִים (שמות ל"א) כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עֲשֵׂה יי אֵת
הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ וְלֹא אָמַר בְּשֵׁשֶׁת יָמִים
מְלַמֵּד שְׁכָל יוֹם וְיוֹם יֵשׁ לוֹ כַּחוֹ: (עד כאן

מֵהַשְּׁמִטוֹת)

הַשְּׁלֵמָה מֵהַשְּׁמִטוֹת הַמִּשְׁךְ הַנ"ל

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים פְּרוּ וּרְבוּ וְגו'. פְּקוּדָא דָּא
לְאַתְעֲסָקָא בְּהָאֵי עֲלָמָא בְּפִרְיָה וּרְבִיָּה
וּלְמַעַבְד תּוֹלְדִין לְאַתְפֹּשֵׁטָא שְׁמָא קַדִּישָׁא

מְצוּה זֶה לְהַתְעַסֵּק בְּעוֹלָם הַזֶּה בְּפִרְיָה וּרְבִיָּה וּלְעַשׂוֹת תּוֹלְדוֹת, שִׁיתְפֹּשֵׁט הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ לְכֹל